

Aleg 149

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

Wysoki Sejmie!

Komisya gospodarstwa krajowego powołuje się na wyczerpujące sprawozdanie Wydziału krajowego, z którego wywodami w całości się zgadza, a uważa jedynie za właściwe podnieść, postępując za tokiem myśli tegoż sprawozdania, niektóre szczegóły:

I. Co do szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

Szkoła rozwinęła się w okresie swojego trzechletniego istnienia według potrzeby krajowej pomyślnie. Ujemnym objawem działalności Szkoły jest zdaniem komisji gospodarstwa kraj., że wcale poważny procent wychowanków przerzuca się po ukończeniu Szkoły do innego zawodu praktycznego. Przyczynę zmiany zawodu należałoby szukać w tej okoliczności, gdy znaczna część młodzieży z nieustalonym kierunkiem życia chroni się do szkoły dla znalezienia chwilowo kawałka chleba. Komisya gospodarstwa kraj. mniema, że temu objawowi zapobiedz by można przez zaprowadzenie normy, że w zasadzie tylko młodzież z odbytą praktyką w zawodzie mleczarskim do szkoły przyjmowanaby być miała.

Komisya gospodarstwa kraj. stwierdza z uznaniem, że stypendya udzielane wychowankom szkoły na dalsze kształcenie zawodowe poza granicami kraju przysparza wydających pracowników w zawodzie mleczarskim, nie tylko na pożytek szkoły, ale zarówno dla biura mleczarskiego i prywatnych mleczarni. Nieznaczny wydatek w budżecie roku 1907 na kwotę 2000 kor. preliminowany, przysparza bardzo poważnych korzyści wpływających z wykształcenia fachowego ludzi w dziale mleczarskim.

Jeden z uczni szkoły, obecnie stypendysta krajowy, Jan Licznarski, kończy obecnie praktykę w serkarniach francuskich i można się spodziewać, że już w bliższej przyszłości rozpocznie kursa serkarskie przy szkole mleczarskiej w Rzeszowie. W ten sposób stanie się zadość życzeniu Wysokiego Sejmu wypowiedzianemu kilkakrotnie na wniosek komisji gospodarstwa krajowego. Wobec wzrastającej produkcji mleka, tudzież rozbudzającego się dążenia do assocyacji w dziale przemysłu mlecznego wolno mieć nadzieję, że kursa serkarskie dadzą bodźca do zakładania serkarni w kraju i osiągnięcia tą drogą korzystniejszych cen za mleko. Tutaj wypada zwrócić uwagę na ten moment, że dla instalacji szkoły rzeszowskiej wyzyskano dobrą sposobność nadarzącą się do kupna istniejących już zabudowań, budynki te rozszerzono później i zastosowano do chwilowo istniejącej potrzeby, wątpić jednak należy, czyli po otwarciu kursów serkarskich istniejące ubikacje wystarczą na pomieszczenie wychowanków i dla celów naukowych.

Budżet szkoły jest skonstruowanym w ramach budżetu roku 1903, z tą jedyną zmianą, że w pozycyi na remunerację docenta dla nauki o kotłach parowych wstawiono zamiast dotychczasowych 150 kor. ze względu na potrzebę większej liczby godzin dla tego wykładu 200 kor.

II. Co do biura mleczarskiego

Obecnie skompletowane siły biura mleczarskiego odpowiadają całkowicie potrzebie dla kierowania ruchem mleczarskim w kraju; — działalność biura na potrzeby kraju jest widoczną przy zakładaniu spółek mleczarskich, niesieniu porady technicznej dla przeróbki maślanej, — kontrolowanie wyrobu maśła przez zaprowadzenie peryodycznych ocen maśła, przez wyszukiwanie drogi zbytu dla produkcji maślanej. — Przy zakładaniu Spółek włościańskich dla przeróbki mleka wytworzyło się współdziałanie biura mleczarskiego z patronatem dla spółek systemu Raiffeisena, co komisya gospodarstwa kraj. jako pomysłny objaw podnosi.

Ceny jakie przez konsumentów bywają za mleko płacone w obydwóch stolicach kraju, ponadto i we większych miastach naszego kraju, nie pozostają w stosunku z temi cenami, jakie osiągają producenci szczególnie w miejscowościach od większych zbiorowisk konsumcyjnych odległych, to też usiłowania biura mleczarskiego w kierunku utworzenia spółkowych przedsiębiorstw w stolicach kraju dla pokrywania potrzeb konsumcyi, uważamy za bardzo pożyteczne usiłowanie i wyrażamy nadzieję, że rozpoczęta akcyja rozszerzy się na większe i mniejsze miasteczka w kraju.

Wydział krajowy uznał za stosowne wprowadzić zmianę w sposobie wynadgradzania funkcyonaryuszy biura za objażdżki przedsiębiorane z okazji pełnienia obowiązków służbowych, uchyla ryczałty na opędzenie kosztów podróży, zaprowadzając wynadgródzenie za poszczególne podróże. Przyjęta zasada jest słuszną i sprawiedliwą tak wobec funkcyonaryuszy, jakoteż wobec Skarbu krajowego. Kredyt wstawiony na przedsiębranie tych podróży w r. 1907 jest o 800 koron wyższym, w stosunku do kredytu r. 1906 na opłatę ryczałtów indywidualnych, otóż o tę kwotę jest i preliminarz biura mleczarskiego na r. 1907 wyższym od dotychczasowego preliminarza.

III. Co do innych spraw mleczarskich.

Towarzystwo mleczarskie, założone w r. 1903 w Krakowie, rozwinęło akcyję ku spełnieniu zadań, na które komisya gospodarstwa krajowego od szeregu lat wskazy-

wała, a mianowicie, ułatwienie mleczarniom zakupna maszyn i przyrządów i stworzenie organizacji zbytu masła. To też poparcie tych dwóch ważnych zadań dla rozwoju mleczarstwa subwencjami pieniężnymi, jakie zostały do budżetu roku 1907 w kwocie 1000 K i 1200 K po raz pierwszy na rzecz Towarzystwa mleczarskiego wstawione, uznaje Komisya gospodarstwa krajowego za usprawiedliwione.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

Przewodniczący:

Gorayski, w. r.

Sprawozdawca:

Wincenty Kraiński, w. r.

